

PRITARTA

Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. TS-193

PATVIRTINTA

Kupiškio rajono Salamiesčio
pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2016 m.
įsakymu Nr.

KUPIŠKIO RAJONO SALAMIESČIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

TURINYS

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
II SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	4
III SKYRIUS. UGDYMO PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI	4
IV SKYRIUS. UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS	5
V SKYRIUS. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS	20
LITERATŪRA	21

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas – Kupiškio rajono Salamiesčio pagrindinė mokykla.

Teisinė forma: Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinė švietimo įstaiga.

Grupė – bendrojo ugdymo mokykla.

Tipas – pagrindinė mokykla.

Adresas – Mokyklos g.1, Salamiesčio mstl., Alizavos sen., 40438 Kupiškio r. sav.

Vaikai ir jų poreikiai

Artimiausia ikimokyklinio ugdymo įstaiga yra rajono centre už 15 kilometrų. Kupiškio rajono Salamiesčio pagrindinėje mokykloje veikia jungtinė priešmokyklinio ugdymo grupė „Nykštukai“, kurią lanko 3–6 metų vaikai. Grupę lanko nemažai vaikų iš socialiai jautrių šeimų. Ikimokyklinis ugdymas mažina atskirtį nuo vaikų, augančių palankiose ir nepalankiose sąlygose, didina ugdymo prieinamumą, yra vertinga prevencinė ankstyvo iškritimo iš švietimo sistemos, saviraiškos sunkumų mažinimo priemonė.

Įstaigos pedagogai

Jungtinėje priešmokyklinio ugdymo grupėje „Nykštukai“ dirba vienas pedagogas, turintis vyresniojo pradinį klasių mokytojo kvalifikaciją. Mokykloje yra logopedas. Šio specialisto pagalba yra būtina, nes dalis ikimokyklinio amžiaus vaikų turi kalbos sutrikimų.

Kupiškio r. Salamiesčio pagrindinės mokyklos savitumas

Jungtinę priešmokyklinio ugdymo grupę lanko 9 vaikai. Mažas vaikų skaičius teikia privalumų. Pastebimas kiekvieno vaiko savitumas, individualumas ir tai puoselėjama. Salamiesčio pagrindinę mokyklą supa istorinis paveldas. Ugdymo įstaiga yra prie Salamiesčio dvaro, magazino, Vėjelio malūno, senosios Salamiesčio medinės mokyklos, įsteigtos švietėjo Vėjelio, pastatų. Prie pat mokyklos įsikūrę Salamiesčio bendruomenės namai. Juose veikia buvusiosios Salamiesčio pagrindinės mokyklos direktorės Aldonos Janilionienės įsteigtas senovinių rakandų ir dirbinių muziejus. Jame vyksta ir šiuolaikinių meno dirbinių parodos, kuriose eksponuojami salamiestėnų ir aplinkinių kaimų gyventojų darbai. Mokykloje organizuojamos šventės, tradiciniais tapę renginiai: Rugsėjo 1-osios šventė, Mokytojų diena, Kaziuko mugė, Sporto šventė, bėgimas aplink Salamiestį, Užgavėnės, Kalėdų eglutė, Žaidimų naktis, dainų festivalis „Dainuoju draugams“, Bendruomenės diena, kurių dalyviai – vaikai, tėvai, mokytojai ir miestelio bendruomenė.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Tėvai tikisi, kad vaikai, lankantys mūsų ugdymo įstaigą ir praleidžiantys joje dalį dienos, bus ugdomi įvairiapusiškai: todėl Kupiškio r. Salamiesčio pagrindinės mokyklos mokytoja veiklos metu padeda vaikui atskleisti save ir savo gebėjimus bei juos ugdyti.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Pilietiškumo skatinimas – siekiama ugdyti dorą, dvasingą ir kūrybingą žmogų – Lietuvos pilietį, Kupiškio krašto puoselėtoją.

Sveikatos gerovė – siekiama fizinės ir psichinės vaiko sveikatos, gerovės, darnos, savivokos, teigiamų nuostatų į sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą ugdymo.

Visuminis ugdymas – atsižvelgiama į vaiko raidos, vaikų kultūros dėsninumus ir siekiama visų vaikų galių plėtotės, tikslingai ugdomos vaiko vertybės nuostatos, jausmai, mąstymas ir elgsena.

Individualizavimas – ugdymas grindžiamas kiekvieno vaiko asmenybės pažinimu, ugdymo (si) poreikių pripažinimu, numatant veiklas ir sudarant sąlygas kiekvienam vaikui ugdytis ir tobulėti.

Lankstumas – ugdymo procesas planuojamas ir organizuojamas lanksčiai, koreguojamas pagal pedagogo ir vaiko sąveikos, ugdymo aplinkos kūrimo, partnerystės su tėvais ypatumus.

Socialinis ir emocinis kryptingumas – daug dėmesio skiriama vaiko socialinei patirčiai ir įgūdžiams (įgytiems šeimoje, bendruomenėje, grupėje), emocijoms ir jų raiškai menu ugdymo veikloje.

Perimamumas ir tęstinumas – siekiama ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programų dermės, perimamumo ir tęstinumo, siekiant nuosekliai pereiti iš vienos ugdymo programos ir garantuoti kryptingą jos tęstinumą kitoje.

Dermė – derinami šeimos ir įstaigos interesai, lūkesčiai dėl vaikų pasiekimų, ugdimosi(si) būdų, rūpinamasi šeimos švietimu.

III SKYRIUS UGDYMO PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Ugdymo programos tikslas – atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias ir jo individualią patirtį bei pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas, padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius. Padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

Padėti ugdytiniams pažinti savo kūną, suvokti jo galimybes, įgyti patirties ir supratimo apie sveikatos saugojimą ir stiprinimą; formuoti sveikos gyvensenos, kaip visumos, sampratą.

Ugdyti aktyvų pilietį, besidominį savo šalies, krašto papročiais, tradicijomis, istorija, garsiais žmonėmis, tausojantį kultūrinį paveldą, mylintį ir saugantį gamtą.

Skatinti ugdytinių kūrybiškumą, iniciatyvumą tinkamai ir kryptingai organizuojant pažintinę-tiriamąją, meninę veiklą, padedant vaikui tinkamai pasirengti mokyklai.

Daugiau dėmesio skirti individualiam darbui su vaiku, tuo atskleidžiant ir puoselėjant individualias vaiko savybes, ugdymo šeimoje patirtį.

Gerbti ir palaikyti vaiko žaidimą, sudaryti sąlygas jo plėtotei.

Sudaryti tokias sąlygas, kad ugdytinis jaustųsi mylimas, gerbiamas, suprastas. Tuo pačiu ugdyti laisvos asmenybės pagrindus su pareigos ir atsakomybės pajautimu.

Formuoti bendravimo ir bendradarbiavimo su bendraamžiais ir suaugusiais įgūdžius, savikontrolės įgūdžius.

Garantuoti vaiko ugdymo šeimoje ir darželyje darną: siekti tarpusavio pasitikėjimo, pagarbos vieni kitiems; šviesti šeimas sveikos gyvensenos klausimais.

Padėti specialiųjų poreikių vaikams bei jų tėvams: pagal kompetenciją atlikti specialiųjų poreikių vertinimus, įgyvendinti individualias vaikų ugdymo programas, tėvams teikti informavimo ir konsultavimo paslaugas.

IV SKYRIUS

UGDymo TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Šioje programoje pateikiamas kompleksinis ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas. Nėra akademinio dalykinio mokymo, jis keičiamas vaiko ugdymu – auklėjimu, lavinimu, mokymu per ikimokyklinukams būdingą veiklą, pačių vaikų patyrimą ir išgyvenimus jos metu.

Ugdymo(si) turinys yra tai, ką vaikas ugdomosi, kokias vertybines nuostatas, gebėjimus, žinias ir patirtį įgyja veikdamas (žaismas, judėdamas, bendraudamas ir kt.), pažindamas bei kurdamas. Kitaip tariant, ugdymo(si) turinys – tai, ką siūlo vaikas ir ką siūlome vaikui, kad jis ugdytųsi numatytas vertybes, gebėjimus, įgytų būtiną gyvenimišką patirtį. Ką vaikams, orientuodamasis į darbo patirtyje išryškėjusius vaikų poreikius, pasiūlys pedagogas, galima numatyti iš anksto, o kokią patirtį į grupę atsineš konkretus vaikas, atsiskleis tik ugdymo(si) proceso metu. Todėl šioje programoje numatytas ugdymo turinys nėra baigtinis, jis turi būti suprantamas kaip vaiko patirčiai atviras turinys ir nuolat pildomas bei keičiamas jį įgyvendinant.

Mokytojas atsimena, kad:

- ugdant vaiką, būtina saugoti jo autonomiškumą ir saviraišką, plėtoti bei skatinti jo savarankiškumą mąstant, ieškant ir atrandant, puoselėti vaiko kaip kūrybingos asmenybės vertę;

– pasitikint vaiku, bendraujant su juo būtina vaikui sudaryti tokias galimybes, kad jis pažintų suaugusiųjų pasaulio etines vertybes, kultūrą, per savo asmeninį patyrimą ugdytųsi ir socializuotųsi;

– mokytojui ir tėvams būtina nuolat gilintis į kiekvieno vaiko būsenas, jo savitą intelektą ir kūrybinę veiklą, jo sprendinių unikalumą, draugystės vaikų grupėje ypatumus, t.y. bendrauti su vaiku kaip su turinčiu neįkainojamą vertę, jį mokant, mokytis iš jo, nuolat reflektuoti ir vertinti savo elgesį.

Ugdymo metodai parenkami taip, kad atitiktų vaikų amžių ir galimybes, individualius ugdymo(si) poreikius. Planuojant ugdomąją veiklą, pedagogai ir specialistai kūrybingai naudojami mokykloje sukaupta metodinė medžiaga ir įvairiomis priemonėmis.

Ugdymo metodai:

Pagrindinis ugdymo metodas – žaidimas. Žaidžiant ugdomi visi vaikų gebėjimai. Jis skatina vaikų pozityvias emocijas, padeda formuoti kalbiniam įgūdžiams, natūraliai sukoncentruoja dėmesį į ugdomąją veiklą.

Vaizdinis metodas – demonstravimas, stebėjimas – nukreiptas į vaizdinį formavimą apie vaikus supančią aplinką, jos reiškinius.

Praktinis metodas – vaikų darbai, praktinė veikla, tyrinėjimai, stebėjimai, eksperimentavimai.

Žodinis metodas – pokalbis, pasakojimas, aptarimas, diskusija – suteikia galimybę perduoti ar gauti informaciją, natūraliai bendrauti.

Kūrybinis metodas – sudarantis sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas.

Pažintinės – edukacinės ekskursijos, išvykos – padeda pažinti ir suprasti supančią aplinką.

IKT taikymas – vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas multimedijos pagalba, kompiuteriniai žaidimai.

Organizuojant ugdymo procesą taikomi aktyvūs netradiciniai ugdymo(si) metodai – viktorinos, konkursai – žinių patikrinimas su įvairiausiom pertraukėlėmis; situacinis – spontaniškasis ugdymo metodas – ugdymui panaudojamas netikėtai susidariusios situacijos ir kt.

Siekiamybė, kad mokymo **priemonės**:

tenkintų vaiko poreikį žaisti, bendrauti, judėti;

skatintų norą puoselėti ir saugoti savo ir kitų sveikatą;

skatintų vaiko savarankiškumą, saviraišką, kūrybingumą, meninių gebėjimų ugdymą(si).

Priemonių grupės

Aplinkos kūrimas – pedagogas kartu su vaikais ir jų tėvais, bendruomenės, kuria jaukia, patogia, vaikų amžių ir poreikius atitinkančią bei įvairiapusį ugdymą skatinančią aplinką. Siekiama, kad aplinka skatintų vaiko poreikį judėti, veikti, pažinti, kurti jaukumą, būtų funkcionali.

Mokymo priemonės (daiktai, žaislai, knygos, įvairios medžiagos ir kt.) – pedagogai siekia, kad mokymo priemonės atitiktų vaikų amžių, individualius esamus gebėjimus, žadintų norą pažinti, lavintų loginį mąstymą, aktyvų kūrybingumą, norą žaisti drauge.

Pažintinės – edukacinės išvykos, renginiai, akcijos, popietės, tradicinės šventės – vaikų veikla, papildanti ugdymo turinį.

Kompetencija	Sritis	Vertybinių nuostatų	Esminiai gebėjimai		Vaikų veikla	
			3–4 metai	5–6 metai	3–4 metai	5–6 metai
Socialinė kompetencija	Emocijų suvokimas ir raiška	Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.	Pradeda atpažinti jausmus, turi savus emocijų raiškos būdus, pradeda naudoti jausmų raiškos žodžius. Pastebi kitų žmonių emocijas, į jas skirtingai reaguoja. Pradeda suprasti, kad jo ir kitų emocijos gali skirtis.	Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų emocijas ir jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.	Nuotaikų kalendoriuje žymi savo nuotaiką, parinkdami ją atitinkantį nuotaikų veidelį. Klausosi skaitomų knygelių ir pasakojimų apie jausmus ir jų raišką. Patys bando išreikšti savo jausmus pasakodami apie save. Stovėdami prieš veidrodį imituoja įvairias nuotaikas veido mimika. Žaidžia žaidimus, skatinančius suprasti savo ir kitų nuotaiką.	Pasakoja situacijas, išreiškiančias įvairias nuotaikas. Samprotauja, kodėl nuotaikos įvairiose situacijose būna skirtingos. Kalbasi apie savijautą „Ryto rate“, žaidžia vaidmenų žaidimus, įsijausdami į kito žmogaus savijautą. Apie savo dienos nuotaiką pasakoja tėvams. Aptaria su auklėtoju, kaip nesivelti į konfliktus, kaip elgtis įvairiose situacijose, klausydamiesi skaitomų kūrinių, žaisdami stalo žaidimus šia tema.
	Savireguliacija ir savikontrolė	Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.	Geriau valdo savo emocijų raišką ir veiksmus, reaguodamas į suaugusiojo komentarus. Nusiramina kalbėdamas apie tai, kas jį įskaudino. Primenant laikosi grupėje numatytos tvarkos,	Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito). Įsiaudrinęs geba nusiraminti.	Pasitaria su auklėtoju, kai jaučiasi įskaudinti ir nežino išeities sudėtingose situacijose. Žaidžia vaidmenų žaidimus, atspindinčius įvairias konfliktines situacijas ir kartu su draugais ir auklėtoju ieško sprendimų, kaip elgtis sudėtingose situacijose. Su auklėtoju aptaria, kaip rasti tinkamus emocijų raiškos būdus. Susitvarko žaislus, su kuriais žaidė. Kartu su auklėtoju	Bando nusiraminti bei išreikšti savo jausmus atlikdami įvairias užduoteles (varto knygeles, piešia ir pan.). Bando suvaldyti pyktį ir agresiją žaidimų metu, paprašytas tvarko savo ir kitų išmėtytus žaislus, nors ir pyksta. Klausosi M. Molickos „Terapinių pasakų“, kalbasi apie tinkamas išeitis konfliktinėse situacijose. Žaisdami kovos žaidimus, stengiasi laikytis nustatytų ir su auklėtoju aptartų ribų, kad

			susitarimų ir taisyklių. Žaisdamas stengiasi laikytis žaidimo taisyklių.		nustato elgesio grupėje taisykles.	žaidimai netaptų peštynėmis.
	Savivoka ir savigarba	Save vertina teigiamai.	Atskiria berniukus nuo mergaičių, priskiria save vieniems iš jų. Kalba pirmuoju asmeniu, žino savo norus, ketinimus ir jausmus. Mano, kad yra geras, todėl kiti jį mėgsta ir palankiai vertina.	Supranta savo asmens tapatumą, pasako savo lytį, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.	Dalyvauja tyrinėjimuose „Kas aš esu?“, „Mano kūnas?“, „Žmonių panašumai ir skirtumai“, „Mano ir kitų pomėgiai“, „Mano ir kitų jausmai“, kurie padeda išsiaiškinti, kad žmonių pomėgiai ir jausmai įvairiose situacijose gali skirtis. Pasakoja auklėtojui, ką veikia per išieigines dienas, o savo šeimos nariams, ką veikia mokykloje. Skatinami auklėtojo, kalbasi apie tai, ko auklėtojas nematė ir tai aptaria. Kasdieninėje veikloje save vertina teigiamai. Stengiasi gerai sutarti su draugais ir auklėtoju.	Kalbasi su auklėtoju apie savo praeitį, dabartį, ateitį, dalyvauja tyrinėjimuose „Mano kūnas, pomėgiai, norai, gebėjimai praeityje, dabar ir ateityje“. Žaidžia žaidimus, kuriuose vaizduoja save ar ką nors kitą praeityje ir ateityje. Į grupę atėjusiems tėvams aprodo grupę, pasakoja apie veiklas joje, draugus ir auklėtoją. Kalbasi su auklėtoju apie savo šeimas, tėvelių darbus, šventes. Pakviečia tėvelius į savo šventes mokykloje, pagal galimybes vyksta į tėvelių darbovietes su auklėtoju. Pasakoja ir samprotauja apie savo pomėgius ir veiklą. Pratinasi būti savikritiška, pozityviai reaguoti į savo klaidas. Žaidžia žaidimus, stengdamiesi dažniau keisti žaidimų partnerius, įtraukdami į savo žaidimus mažiau populiarius vaikus. Mokosi sakyti komplimentus ir atsiprašyti

						draugo jį įžeidus ar nuskriaudus. Kalbasi apie fizinės savybes, pomėgius, elgesio savybes, šeimą, grupę, Tėvynę.
	Santykiai su suaugusiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais.	Lengviau atsiskiria nuo tėvų ir globėjų, grupėje jaučiasi saugus, rodo pasitikėjimą auklėtojais, bendradarbiauja su jais. Dažniausiai stengiasi laikytis suaugusiųjų nustatytos tvarkos, priima jų pagalbą. Mėgsta ką nors daryti kartu su suaugusiuoju. Jaučiasi saugiai su nepažįstamais žmonėmis, kai auklėtojas yra šalia.	Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi. Žino kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais.	Įsitraukia į auklėtojo pasiūlytą veiklą, tačiau ją plėtoja savitai, kalbasi su auklėtoju, ką ir kaip daro, klausia patarimų. Dalyvauja stalo žaidimų popietėje su tėveliais. Dalyvauja pokalbiuose su į klasę pakviestais įdomiais žmonėmis, dalyvauja suaugusiųjų pasiūlytoje edukacinėje veikloje.	Į savo žaidimus įtraukia auklėtoją ar tėvelius. Aptaria su suaugusiais elgesio taisykles ir būtinumą jų laikytis. Grupės šventėse atlieka užduotis kartu su šeimos nariais. Su auklėtoju kuria elgesio grupėje taisykles, aiškinasi bendravimo su nepažįstamaisiais taisykles ir galimus pavojus.
	Santykiai su bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.	Ieško bendraamžių draugijos, žaidžia su jais bendrus žaidimus. Bendrauja	Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, supranta kitų norus, dalijasi žaislais,	Žaisdami bendrus žaidimus su grupės draugais, mokosi susitarti dėl žaislo, palaukti savo eilės. Skatinami auklėtojo, mokosi dalintis žaislais ir gražiai bendrauti,	Tarpininkaujant auklėtojai, ieško išeičių konfliktinėse situacijose, patys sugalvoja žaidimus ir pakviečia kitus žaisti, padeda įsitraukti į žaidimus ir atstumtiesiems

			mimika, judesiais, veiksmais, žaisdamas mėgdžioja kitus vaikus, stengiasi suprasti jų norus. Audringai reiškia teises į savo daiktus. Turi vieną ar kelis žaidimų partnerius, su jais lengvai susipyksta ir susitaiko.	užjaučia, tariasi, padeda. Suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	nesipykti.	vaikams. Mokosi žaisti ir dirbti poroje ir grupėje, bendradarbiauja siekdami bendro tikslo veikloje. Atsineša į grupę savo žaislą ir leidžia kitiems vaikams su juo žaisti. Kalbasi apie draugus ir draugystę, pasako kuris vaikas yra jo draugas. Žaisdami derasi ir priima bendrus sprendimus.
	Problemų sprendimas	Nusiteikęs ieškoti išeikių kasdieniams iššūkiams bei sunkumams įveikti.	Drąsiai imasi sudėtingos veiklos, nori ją įveikti, atkakliai, keisdamas veikimo būdus bando ją atlikti, išbando paties taikytus, stebėtus ar naujai sugalvotus veikimo būdus. Nepasisėkus prašo suaugusiojo pagalbos.	Atpažįsta veikloje kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	Klausydami aklėtojo komentarų stengiasi suprasti, kaip geriau išspręsti iškilusias problemas, taiko jau žinomus jų sprendimo būdus. Ieško išeities iš probleminės situacijos. Iškilus problemai, kurią jiems sunku išspręsti patiems, kreipiasi pagalbos į suaugusįjį.	Klausosi kūrinių apie įvairius žmonių ketinimus, poelgius ir jų pasekmes. Supranta ir pasako, kaip jausis kitas vaikas atitinkamoje situacijoje, numato pasekmes, žino ir pasiūlo keletą problemų sprendimo būdų. Patys įveikia sudarytas problemines užduotis.
	Iniciatyvumas ir atkaklumas	Didžiuojasi savimi ir didėjančiais	Dažniausiai pats pasirenka ir kurį laiką kryptingai	Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą,	Vadovauja pačių sugalvotam žaidimui ir buria į jį kitus vaikus. Dalyvauja	Žaidžia ilgą laiką truncančius kūrybinius žaidimus, žaidimus apie geručius ir blogiukus.

		savo gebėjimais.	plėtoja veiklą vienas ir su draugais. Sudominus ir pakvietus įsitraukia į suaugusiojo pasiūlytą veiklą. Siekia savarankiškumo, pats ieško būdų kaip įveikti kliūtį ar nesėkmę, bet dar laukia suaugusiųjų padrąsinimo.	ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.	suaugusiųjų organizuojamoje „Ryto rato“ veikloje. Savo iniciatyva padeda, paaiškina ir randa išeitį, susidūrę su kliūtimi.	Patys pasirenka veiklą ir jos atlikimo būdą. Atlieka kantrybės ir kruopštumo reikalaujančias užduotis, stengdamiesi užbaigti pradėtą darbą.
Sveikatos saugojimo kompetencija	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai	Noriai ugdomi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.	Savarankiškai ir gana tvarkingai valgo ir geria. Pradeda naudoti stalo įrankius. Dažniausiai savarankiškai naudojami tualetu ir susitvarko juo pasinaudojęs. Truputį padedamas apsirengia ir nusirengia. Apsiauna ir nusiauna batus. Padedamas	Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojasi tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	Žaidžia žaidimus, kuriuose mokosi atskirti pagrindines maisto produktų grupes, mokosi padengti stalą, jį servituoti pagal taisykles atitinkamais indais ir stalo įrankiais, pratinasi tinkamai jais naudotis. Klausosi pasakojimų, kodėl reikia plauti vaisius, daržoves ir uogas, patys bando tai padaryti. Mokosi savarankiškai apsirengti ir nusirengti, tvarkingai susidėti drabužius. Pratinasi laikytis higienos taisyklių. Mokosi susitvarkyti žaislus. Mokosi	Padedami suaugusiųjų, išsiaiškina, kodėl žmogus valgo, pasakoja, ką dažniausiai valgo pusryčiams, pietums, vakarienei. Žaisdami stalo žaidimus, išsiaiškina, kurie produktai ir patiekalai naudingiausi jų augimui ir gerai savijautai. Sveikos mitybos tema kuria piešinius, inscenizacijas, dalyvauja kitoje kūrybinėje veikloje. Žaisdami siužetinius žaidimus, rūšiuoja maisto produktus į naudingus ir vengtinus. Savarankiškai apsirengia ir nusirengia, pasidžiauna sušlapusius rūbus,

			laikosi asmens higienos taisyklių. Pasako, kad negalima imti pavojingų daiktų.		saugiai elgtis, stebėdami mokomuosius filmukus, klausydamiesi atitinkamų tarnybų specialistų pasakojimų.	avalynę. Mokosi naudotis skysto muilo dozatoriumi ir taupyti vandenį, plaudamiesi rankas. Žaisdami kala, siuva, dygsniuoja ir pan., naudodamiesi atitinkamomis priemonėmis. Pagal galimybę lankosi gaisrinėje, policijoje, ligoninėje. Stengiasi pastebėti savo ir kitų netaisyklingą laikyseną.
	Fizinis aktyvumas	Noriai ugdosi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.	Pastovi ant vienos kojos(3–4 s). Skirtingu ritmu eina, bėga, ropoja. Lipa laiptais pakaitiniu žingsniu laikydamiesi suaugusiojo rankos ar turėklo. Tiksliau atlieka judesius plaštaka ir pirštais, kaire arba dešine ranka, koja. Ištiestomis rankomis pagauna didelį kamuolį.	Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydami pusiausvyrą, spontaniškai, tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija, bei išlavėjusi smulkioji motorika.	Dalyvauja įvairiose žaidybinėse situacijose, skatinančiose eiti ant pirštų, kulnų ir pan. Vaikai eina kūrybiškai suformuota tiesia linija ir grįžta atbulas, stengdamiesi nenukrypti nuo jos. Esant galimybei, važinėjasi triratukais, paspirtukais. Iš plastilino, modelino, druskos tešlos lipdo įvairius daiktus. Glamžo popierių, formuoja rutuliukus, išvarsto ir suvarsto batų raištelius, užsega ir atsega sagas. Žaidžia žaidimus, lavinančius smulkiąją pirštų motoriką.	Naudodamiesi įvairiu sportiniu inventoriu, žaidžia judriuosius komandinius žaidimus, dalyvauja estafetėse, judėdami poroje, ratu, sutartinai su kitais vaikais.
Komunika- vimo kompetencija	Sakytinė kalba	Nusiteikęs išklaudyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį	Klausosi aplinkinių pokalbių, skaitomų,	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai,	Klausosi skaitomų tekstų literatūrine kalba ir tarmiškai, išklauso draugą ir reaguoja į jo kalbą, Bendraudami su	Susipažįsta su įvairių žanrų teksta, bando pajusti jų stilistinę įvairovę. Klausosi skaitomų kūrinių, garso įrašų.

		kalba.	pasakojamų, sekamų, deklamuojamų kūrinių literatūrine kalba, tarmiškai. Pradedą išklaudyti, suprasti ir reaguoti į tai, ką jam sako, aiškina suaugusysis ar vaikas. Kalba, pasakoja, vartodamas elementarius terminus, girdėtus naujus žodžius. Vartoja paprastos konstrukcijos, gramatiškai taisyklingus sakinius. Taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos žodžių garsų.	laisvai išreiškdamis savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.	suaugusiaisiais ir draugais, pratinasi vartoti mandagius žodžius. Pasakoja apie dabartinę ir buvusią veiklą, vartodami girdėtus naujus žodžius. Klausydamiesi emocių, ekspresyvos ir vaizdingos kalbos, patys bando kurti, pratinasi kalbėti taisyklingų konstrukcijų sakiniais.	Pasakoja apie nutikimus, stengdamiesi prisiminti kuo daugiau įvykio aplinkybių ir detalių, atsakydami į pateiktus klausimus. Pratinasi dėmesingai išklaudyti kitą žmogų. Žaidžia žaidimus susijusius su tekstu, jį iliustruoja, inscenizuoja. Atpažįsta garsus, su jais sugalvoja naujų žodžių. Žaidžia klausimų, atsakymų, rimavimo reikalaujančius žaidimus, sugalvoja kitokią pasakos pradžių ar pabaigą.
	Rašytinė kalba	Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.	Domisi skaitymu. Vaizduoja, kad skaito knygą, skaito knygelių paveikslėlius. Atkreipia dėmesį	Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.	Vaizduoja, kad skaito knygą, kuri jam buvo skaityta. „Skaito“ knygelių paveikslėlius. Atsako į užduotus klausimus apie tai, ką „perskaitė“. Bando	Žaisdami susipažįsta su raidėmis, suranda jas grupės aplinkoje, tekstuose, sugalvoja raidėms smagius pavadinimus, kuria istorijas ir pasakas apie jas. „Rašo“ ir kuria savo

			į raides ir simbolius aplinkoje, pradeda jais manipuliuoti. Domisi įvairiomis rašymo priemonėmis, galimybe rašyti. Pradeda raidėmis ir simboliais manipuliuoti įvairioje veikloje.		naudotis įvairiais rašikliais, kraigaliodami raideles, mokosi užrašyti savo vardą, veria vardo, pavardės raidžių karolius. Ieško aplinkoje žodžių, kuriuose būtų jų vardo raidės.	knygeles, jose bandydami „spausdinti“ pažįstamas raides, tekstukus, sugalvoja knygelėms pavadinimus. Kopijuoja atskiras raides, žodžius, rašo savo vardą įvairiais rašikliais, kompiuteriu. Kopijuoja žodžius nuo pavyzdžių. Skatinami auklėtojo, kuria reklamas, skelbimus, sveikinimus.
Pažinimo kompetencija	Aplinkos pažinimas	Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.	Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus. Žino savo vardą ir pavardę, pasako, kur gyvena. Pastebi ir nusako aiškiausius gyvūnų ir augalų požymius. Žino po keletą įvairių grupių augalų ir gyvūnų pavadinimų. Pasako metų laikų pavadinimus ir būdingus jiems požymius.	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.	Tyrinėja liesdami augalo lapus, žievę, uostydami žiedus, ragaudami valgomus augalus. Tyrinėja medžiagų savybes šlapindami, plėšydami, minkyti. Žiūri filmus, paveikslėlius knygoje, nuotraukas apie gamtą, gyvūnus. Patys aiškina, ką mato, klausia. Stebi dienos orus, metų laikų pokyčius gamtoje. Vaizduoja tai piešdami, vaidindami, dainuodami.	Skirsto gyvūnus ir augalus pagal išorinius požymius, stebėdami gyvąją gamtą ir vaizdines priemones. Renka gamtinę medžiagą, grupuoja pagal požymius. Kalbasi apie vaisių, uogų ir daržovių naudą, diskutuoja apie mėgstamas ir nemėgstamas, jas ragauja. Pagal galimybes dalyvauja išvykose į gamtą, keliaudami pėsčiomis ar autobusu. Atlieka nesudėtingus bandymus. Ruošia daržovių ir vaisių salotas. Naudodamiesi vaizdine medžiaga, nusako daikto pagaminimo seką. Ruošiasi tradicinėms šventėms ir jose dalyvauja. Mokosi rūšiuoti atliekas. Susipažįsta su

						senoviniais daiktais, lygina juos su dabartine buitės technika, nusako jų pranašumus.
	Skaičiavimas ir matavimas	Nusiteikęs pasaulį pažinti skaičiuodamas ir matuodamas.	Pradedą skaičiuoti daiktus, palygina dvi daiktų grupes pagal daiktų kiekį grupėje, pradedą suvokti, kada daiktų kiekis mažėja, kada didėja. Pradedą vartoti kelintinius skaitvardžius. Atpažįsta ir atrenka daiktus pagal formą, dydį, spalvą. Skirtingus ir vienodus daiktus lygina pagal ilgį, storį, aukštį, masę. Skirtumams apibūdinti pradedą vartoti palyginamuosius žodžius. Už save didesnius daiktus vadina dideliais, mažesnius – mažais.	Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Gebą grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradedą suvokti laiko tėkmę ir trukmę.	Skaičiuoja grupėje esančius daiktus, lygina jų kiekį, žaidžia domino. Žaisdami vartoja kelintinius skaitvardžius. Mokosi dalinti daiktus, žaisdami pasakas, įvairias gyvenimiškas situacijas. Konstruoja, skirsto įvairius žaislus į grupes pagal jų formą, randa reikiamą dėlionės detalę, apibūdina erdvės objektus, lygindami juos su panašios formos aplinkos daiktais. Lygina daiktus pagal jų dydį, ilgį, aukštį, masę, storį ir t. t. Žaidžia judriuosius žaidimus, reikalaujančius pasirinkti teisingą kryptį savo kūno atžvilgiu. Pasakoja, ką veikia ryte, dieną, vakare, naktį. Stebi metų laikų pokyčius gamtoje.	Skaičiuoja daiktus vienoje ir dviejose grupėse, suskaičiuoja kiek jų liks, jei kelis atimsime ar pridėsime. Lygina daiktus grupėse pagal jų skaičių, objektų kiekį, nuo 0 iki 10 susieja su atitinkamu skaičiaus simboliu. Ieško sekoje pasikartojančių elementų ir patys bando jas pratęsti. Piešia smulkius ornamentus iš kairės į dešinę. Aplinkoje ieško daiktų ar jų dalių, primenančių pažįstamas geometrines figūras. Matuoja daiktus pėdomis, sprindžiais, piršto storiu ir pan. Dalyvauja veikloje formuojančioje supratimą apie tvermės dėsnį, ilgio, tūrio, masės matavimo priemones ir būdus. Keičia judėjimo kryptį pagal žodinių nurodymą arba simbolius. Pasakoja, kaip daiktai išsidėstę nuotraukoje. Žaidžia žaidimus skatinančius dažniau vartoti žodžius, nusakančius laiko trukmę.
	Tyrinėjimas	Smalsus, domisi	Pasirenka	Aktyviai tyrinėja	Padedą suaugusiesiems	Atlieka nesudėtingus

		viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja.	žaidimui ar kitai veiklai reikalingus daiktus ir medžiagas, paaiškina, kodėl pasirinko. Žaisdamas tyrinėja, išbando daiktus bei medžiagas.	save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	tvarkyti kambarius ar dirbti kitus darbus, grupuoja daiktus tam tikra tvarka. Žaisdami išsitingai panaudoja įvairius aplinkos daiktus. Savo požiūrį bando pagrįsti pateiktomis vaizdinėmis priemonėmis.	bandymus, mokosi tai fiksuoti lentelėje, domisi gamtos reiškinais, juos stebi ir komentuoja. Stebi aplinką ir joje atpažįsta akivaizdžius augalų, gyvūnų ir daiktų grupių panašumus ir skirtumus. Dalyvauja projektinėje veikloje, stebi ir išbando nesudėtingų prietaisų veikimą.
	Mokėjimas mokytis	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.	Pasako, parodo, ką nori išmokyti. Atidžiai stebi veiksmą, bando, modeliuoja veiksmus ir siužetinio žaidimo epizodus. Mėgsta kūrybiškai žaisti, veikti, imasi iniciatyvos savo veiklos idėjoms įgyvendinti. Pasako, ką veikė ir išmoko.	Mokosi žaisdami, stebėdami kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdami, ieškodami informacijos, išbandydami, sprenddami problemas, kurdami, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.	Dėlioja dėlionės, stato namus, bokštus, konstruoja, išardo, sugriauna ir stebi, kas atsitinka. Kartoja kitų vaikų veiksmus. Jei nepavyksta ką nors atlikti ar išmokyti patiems, kreipiasi pagalbos į suaugusįjį.	Žaidžia, konstruoja, piešia, lipdo, grupuoja daiktus, pasakoja kitiems, ką norėjo padaryti ir ką darys toliau. Žaidžia stalo ir kompiuterinius žaidimus, klausosi skaitomų knygų, patys jas varto, ieško atsakymų į iškilius klausimus. Imitaciniams žaidimams naudoja tinkamas priemones.
Meninė kompetencija	Meninė raiška	Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.	Klausydamiesi ir tyrinėdami gamtos garsus ir muzikos kūrinius, judesiais emociškai išreiškia jų nuotaiką, tempą, keliais žodžiais juos apibūdina.	Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodami, šokdami,	Klausosi muzikos kūrinių ir gamtos garsų, dainuoja, šoka rateliu, imituoja. Groja paprastais ritminiais muzikos instrumentais. Improvizuoja, žaidžia šokamuosius žaidimus. Žaidžia siužetinius	Klausosi įvairių stilių muzikos kūrinių, bando suprasti kuo jie skiriasi ar yra panašūs. Klausydamiesi muzikos, atpažįsta kai kuriuos instrumentus, klausosi tylos ir triukšmo bei juos aptaria.

			Dainuoja trumpas ir paprastas dainas, dainavimą palydi ritmiškais judesiais, tyrinėja savo balso galimybes. Tyrinėja garso išgavimo būdus. Šoka vaizduojamuosius žaidimus ir 3-4 natūralių judesių šokius. Žaisdami atkuria matytų situacijų fragmentus, kuria dialogą tarp veikėjų, išraiškingai intonuoja, savaip perteikia veikėją vaizduojančius judesius, veiksmus, reiškia emocijas. Kuria spontaniškai, patirtį išreiškia įvairiomis linijomis, formomis, spalvomis, išgaudami šiek tiek atpažįstamus vaizdus. Kūrybos procesą palydi pasakojimu.	vaidindami, vizualinėje kūryboje.	žaidimus, naudodami atitinkamas priemones. Žaismingai eksperimentuoja linijomis, spalvomis, formomis, panaudodami kuo įvairesnes dailės priemones ir atlikimo būdus.	Dainuoja sudėtingesnio ritmo ir melodijos vienbalses dainas, trumpas liaudies daineles. Vaikiškais muzikos instrumentais groja 2–3 garsų melodijas. Šoka nesudėtingus ratelius, folklorinius žaidimus. Vaidina trumpas improvizacijas pagal literatūrinius, muzikinius, pačių vaikų sugalvotus siužetus. Lankosi parodose, tradicinėse šventėse, muziejuose. Kuria ornamentus, vaizdus, dekoruoja daiktus, audinius grafiniais ženklais ir simboliais pagal pasiūlytą užduotį. Eksperimentuoja naudodami įvairias medžiagas ir technikas, stebi ir pritaiko jų teikiamas galimybes.
	Estetinis suvokimas	Domisi, gėrasi, grožisi aplinka,	Džiaugiasi menine veikla, skirtingai	Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno	Pagal galimybes dalyvauja mokykloje vykstančiuose	Pagal galimybes dalyvauja ir stebi kuo daugiau ir įvairesnių

		meno kūriniais, menine veikla.	reaguoja į skirtingo pobūdžio meno kūrinius, aplinką. Keliais žodžiais ar sakiniais nusako savo įspūdžius apie meninį kūrinį, pastebi ir apibūdina kai kurias jų detales. Reaguoja į kitų nuomonę.	kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kurias muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, įspūdžiais.	renginiuose, muzikinėje veikloje. Piešdami komentuoja savo piešinį. Apžiūrinėja meno kūrinius, daiktus, žaislus, išsako savo mintis. Pajunta personažų emocines būsenas, klausydamiesi skaitomų kūrinių. Pasako savo nuomonę apie savo ir kitų išorės grožį, apie gražų ar negražų bendraamžio poelgį.	muzikinių, vaidybinių renginių, koncertų, lankosi parodose ir t.t., kalbasi apie patirtus įspūdžius, dalijasi savo mintimis ir emocijomis. Rengia savo darbų parodėles, kitiems girdint ir matant džiaugiasi savo ir kitų kūryba bei kasdiene veikla. Aptaria stebėtą ar klausytą meno kūrinį, komentuoja kodėl patiko ar nepatiko. Noriai tvarko, puošia grupės aplinką, saugo ir puoselėja gamtos grožį. Pratinasi gražiai elgtis viešose vietose. Mokosi suprasti ir tinkamai įvertinti savo ir kitų išorės grožį.
	Kūrybiškumas	Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.	Išvelgia naujas įprastų daiktų bei reiškinių savybes, pasitelkia vaizduotę, ką nors veikdami. Sugalvoja naujų idėjų ir skirtingų veikimo būdų.	Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.	Kūrybiškai išbando ir panaudoja daiktus įvairioms veikloms, žaisdami kuria melodijas, piešia, vaidina ar kitaip išreiškia į galvą atėjusias idėjas. Žaidimuose persikūnija į įvairius veikėjus, prikuria nebūtų įvykių. Piešdami eksperimentuoja su spalvomis, stengdamiesi išgauti naujas. Patys sugalvoja naujų veiklų aplinkai tyrinėti. Mokosi dirbti grupėje.	Dalyvauja kūrybiniuose vaidinimuose, kuria pasakas, sėdėdami ratu, piešia fantastinius gyvūnus, fantazuoja, vardindami kuo daugiau daikto panaudojimo būdų. Perkuria pasakas.

V SKYRIUS

UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Ugdymo pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis informacijos rinkimas ir jos panaudojimas, nustatant vaikų daromą pažangą, koreguojant, tobulinant pedagogo darbo būdus ir metodus. Nuolatinis ir sistemingas vertinimas padeda pedagogui išvelgti vaiko galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymą. Ugdymo pasiekimų vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais vaiko poreikiais, atitinka ugdymo(si) tikslus.

Ugdymo pasiekimų vertinimo tikslas – padėti vaikui sėkmingai ugdytis, bręsti kaip asmenybei, kaupti informaciją apie kiekvieno pasiekimus ir daromą pažangą, kad būtų galima koreguoti ugdymo procesą, priimti pagrįstus sprendimus, sudaryti sąlygas tėvams tapti lygiaverčiais vertinimo partneriais, be to, gauti grįžtamosios informacijos.

Vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimo uždaviniai – padėti pedagogui išvelgti vaiko ugdymo(si) galimybes, pasiekimų lygmenį, nustatyti spragas ir problemas. Planuojant ugdymo procesą, pasirinkti tinkamiausią turinį, formas, būdus, metodus, individualizuoti ugdymą, suteikti tėvams informaciją apie vaiko ugdymą(si), stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų ir įstaigos.

Vertinimas bendradarbiaujant. Pedagogas planuoja individualius susitikimus su tėvais jiems patogiu laiku ir aptaria vaiko pažangą, gebėjimus. Taip pat jis vykdo švietėjišką veiklą, išsiaiškina tėvų požiūrį į vaiko pasiekimų vertinimą.

Svarbiausi vaiko ugdymo pasiekimų vertinimo principai:

Vertinimas grindžiamas šiuolaikine ugdymo ir ugdymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, vaiko poreikiais, individualiomis galiomis, gebėjimais.

Vaiko pasiekimai ir pažanga stebimi ir fiksuojami pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą, kuriame išdėstyta aštuoniolika vaiko ugdymosi pasiekimų sričių su esminėmis nuostatomis ir gebėjimais, kuriuos vaikas įgyja iki šešerių metų.

Vertinant remiamasi gerai susiformavusiais gebėjimais ir siekiama ugdyti prasčiau susiformavusius gebėjimus.

Vaiko pasiekimams keliama skirtingi reikalavimai (gabiems vaikams – aukštesni, menkesnių gebėjimų – žemesni); pastarieji vaikai turi siekti būtino minimalaus lygio, o gabesni – daugiau.

Vertinama individuali kiekvieno vaiko pažanga, jo dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniais.

Remiamasi įvairiais vertinimo šaltiniais.

Atsižvelgiama į augimo, ugdymo bei ugdymo(si) sąlygas šeimoje.

Vaiko ugdymosi pasiekimų sritis – tai vaiko ugdymuisi svarbi sritis, kurioje išskirta vertybinė nuostata ir esminis gebėjimas.

Vertybinė nuostata – tai ugdymo ir ugdymosi procese įgytas nusiteikimas, polinkis, požiūris, išreiškiantis vaiko santykį su savimi, su kitais, su aplinka.

Esminis gebėjimas – tai nuo gimimo iki šešerių metų kiekvienoje iš ugdymosi pasiekimų sričių įgytas svarbiausias vaiko gebėjimas ką nors daryti, veikti, elgtis, kurti.

Šešerių metų vaiko ugdymosi pasiekimų sąvadas, t.y. vertybinės nuostatos ir gebėjimai, kuriuos vaikas turėtų įgyti iki šešerių metų.

Vaiko pasiekimai vertinami du kartus per metus: spalio mėnesį ir balandžio mėnesį. Vaikų pasiekimus vertinti padeda įstaigos logopedė, tėveliai.

Pasiekimai vertinami atsižvelgiant į vaikų amžių. Atėjus vaikui į ikimokyklinę grupę, jam rengiama ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų **vertinimo forma**, kuri įsegama į vaiko aplanką.

Be vaiko pasiekimų vertinimo formos vaiko aplanke kaupiama visa informacija apie vaiką iš tėvų (globėjų), kitų pedagogų, specialistų. Taip pat aplanke kaupiami: vaiko realios veiklos, elgsenos stebėjimas ir fiksavimas; vaiko veiklos rezultatai (darbeliai); pokalbiai su vaiku, tėveliais; specialistų komentarai; nuotraukos.

LITERATŪRA

- Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Vilnius, 2015.
- Ikimokyklinės ugdymo programos rengimas. Metodinės rekomendacijos. Vilnius, 2006.
- Priešmokyklinio ugdymo programa. Vilnius, 2014.
- Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Vilnius, 2014.
- Songailienė V. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema. Žvirblių takas. Nr. 2/2007, psl. 18.
- Vaiko teisių konvencija. Vaiko teisių informacijos ir konsultavimo centras, 1996.
- Vaikų darželio programa „Vėrinėlis“. Vilnius, 1993.
- Vėrinėlio metai. Ruduo. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. Vilnius, 1995.
- Vėrinėlio metai. Žiema. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. Vilnius, 1997.
- Ankstyvojo ugdymo vadovas tėvams, globėjams, pedagogams: vaikas iki trejų metų. Vilnius, 2001.
- Einon D. Ankstyvasis ugdymas. Vilnius, 1998.
-